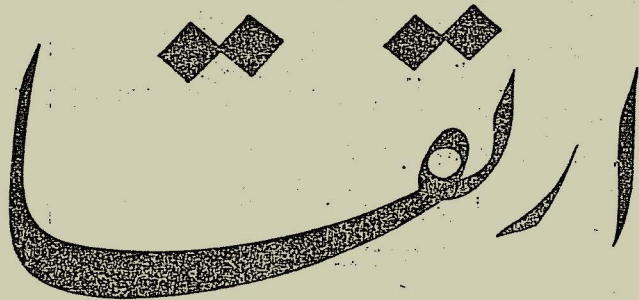

(ارتقا) نك استانبول و طشره
ایچون بر سنه لك آتولسی ۳۲
غروشدرد. پوسته بولی مقبولدر.
مصافی بالجله ارباب قله آچقدرد. هر الی قلم
طوتان یازده بیلیر. مرکزی باب عالی
جاده سنده «معلومات» اداره خانه سیدر.

Journal illustré IRTIKA

ادیات. فنون عسکریه و بحریه.
ونارغ و تجارت و زراعت و صنایع
ومعارف و امور نافعه و اکتیپه لی فقراندن
باحث مصور جریده در. هر نوع خصوصیات
ایچون غزته نك مدیری طاهر بکه مراجعت اولنور

Bureaux: 40, rue de la Sublime-Porte,
(Imprimerie Tahir bey) Stamboul.

طشره ده نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

شم دیک جمعه کونلری نشر اولنور

استانبولده نسخه سی : ۱۰ پاره یه در

خوان قنون اولان بر مذتب افندیسنک بیه
معلومی» اولان بر نقطه‌ی حکمت سرلوحه‌سی
آلتده منظومه یازمغه جسارت ایدن کیمسه
او نقطه‌یه‌ده همه‌حال وقوفی اولمی لازم
کیر! حتی: قاره جهازینی‌ده اشارت ایتشدم
جهازک قسم نظریسی تبع ایتدکن صوکره
انجمادک نه صورته‌ووقعه‌که جکند ترده
حاصل اولماز صانیرم!

ذاتاً برودت دنیان شیء علم حکمتجه
قبول ایدله‌مشدر. درجه حرارتک صفردن
یوقاری اولان قسمی حرارت، آشاغی اولان
قسمی برودت اعتبار ایدنشدر. فقط؛ بو
اعتباری بر تخصیصدر؛ حقیقت برودتک
مفقودیتده‌در.

حقیقت حکمت بزه بخارک ناقص درجه
(حرارتله) انجماد ایده‌جکئی کوس‌تردیکی
حاله اولیه یازلمی‌ده خطا عد اولنه‌ماز!

کله‌لم ایکنجی قسمه: «شدید برجسم
مهمدر صاچاراطرافه الوانی» اعتراض‌ده
اوله‌رق «مصرع» یله‌ده الکتریک تعریف
اولنق ایستیاورکه؛ بودها زیاده شایان حیرت
و مستلزم غرابتدر «بالعکس بواعترضنده‌ادها
زیاده غرابت کوریورم.

«الکتریک هیچ بروقتده جسم دکلدر»
دیورسکزر. (العهدة علی الراوی) حکمتک
باش طرفلرنده وجودی اولان هرشیثک بر
محل اشغال ایتمی لازم‌کله‌جکی؛ محل اشغال
ایدن هرشیثک وجودی اوله‌جینی بیلدیر یلیور.
علی‌الخصوص علم حکمت؛ اجسامی: اجسام
صلبه، اجسام مایعه و اجسام زیه غادیه اوج
صنف آیریر الکتریک‌ده طبیعیدرکه؛ بواوج
صنفدن برینه داخلدر یوقسه علم حکمتک
احتوا ایتدیکی مباحث خارجنده برشیء اولمی
لازم‌کیر! اگر معترض بک آثار الکتریکی‌یه ایجاد
ایده‌جکی برسرلوحه تختنده حکمت کتابلرینه
درج ایتک ایسترسه او باشقه!

لکن منظومه‌مزده اشارت ایتدیکنز
وجهله جسم مهمدر. و بومهم قیدیه الکتریک
جسیمیندن اخراج ایتشده. «نیچون معارض
اولورسک مالی آکلامدن»

«.....»
بوندن باشقه «اگر جسم اولمی لازم‌کله
مادی اولمی و ابعاد ثلثه‌دن برینه مالک
بولشی اقتضا ایدردی» دینلیور.

الکتریک جسمدر فقط برجسم مهمدر.
شوراجقده اوافق برشی اکلانه‌یم: بر
تاج سنه اول حضرت استادک - یومی اوراق
حوادثن برنده برترقه‌سی واردی. مطالعه
انسانسند (بابا) کله‌سنک عربی برکه ایل
ترکیبی کوردن بک تخفمه کیتدی؛ ترکیه بر
کله‌نک عربی ویا فارسی برکه ایل اضافه

یابلمی، بو نه دیمک اولاجق! حالبوکه بن
بورشیمی معلوماتله او قوجه دهانک سوزینه
اعتراض ایده‌جک اقتداری حائزیم درحال
لغته مراجعتله بزم غرابتری جلب ایدن
(بابانک) عربجه برکه اولدیغی کورمه‌کله
تعجبمز قتمرلشدی!

مصطفی کمال

معکس آلام

— ۱ —

بوکون خبر آلام: سن مسعود اولویور.
مش‌سک. بونی بنده ارزو ایدرم؛ اخص
املم‌سنک حصول مسعودیتکدن عبارتدی...
لکن نیچون؛ اعناق روحدن بلا اختار
سوزولوب کلن درین برایکلی، ممدود برناله
وبوغوق برنوخه تشکی عکس انین واپسینیه
نی صارصیور!

نهدن پیشکاه آمالده‌ناقابل املا بر بوشلق
حس ایدیورم؟

اوف... ده‌ا دونکی کون صماخ جامع
پیغام مشرت ایصال ایدن هوای نسیم معطر
بوکون بکا بر مرثیه، بر نشیده خسران
فیصیلدا یورلر...

بونجه زمانلردر روحک یکانه مدار
تسلیمی اولان اوطاتلی باقیشلی، جاذبه‌دار
کوزلرک ینه خاطر مه‌کلدی، لکن، اونلرک
نکاه‌غرام آلودنه شیمدی بکافارشی برشراره
استهزا لمعان ایدیور... بنم سهای صاف محبتده
اوجوشان اواییک نجم پاره ملاحتک بر افق
تارجمه‌وله طوغری افول ایتکده اولدقلرینی
کوریورم...

ایشته ینه تحمل ایتمی ممکن اولمایان بیک
درلو تأثرات طاقت فرما ایچنده شکسته بال
برمرغ جریحه‌دار کبی چیرینیورم.

آغلامق!.. آه، بوتون بیکسکلمکرمک،
بوتون یتیمکلمکرمک مدفن مرارتی اولان
زوالی روحک، روح منکسرمک ناقابل
التیام جریحه‌لرینه کوز یاشرمله دواساز اولمق
ایسته‌یورم. هیات!..

سکا، اوت! بوتون هوسات معصویه‌مانه
سکا منحصر اولان طفل ناتوان سودا،
ابدی برکریه هجرانک زبونی اولدی...

سن مسعود اولویورسک دگلی؟ آرتق
سنک روح لطیفک بشقه‌سنک یادیه متلذذ،
اونک، یالکزر اونک خلیای وصالیه پرکشای
عوالم سعادت اولویور دگلی؟.. اووخ!
سن ابدیاً مسعود اول. لکن بن خاتمه حیاتمه
قدر بدبختله محکوم. چونکه سنی اونوتقی،

سنک صفحه روحده منقوش اولان خیال
دلفریبکی اورادن سیلمک بنم ایچون ممکن
اوله‌میه‌جق...

سن بنم ندیمه روح، سن بنم بری الهام،
سن بنم حیاتم؛ خلاصه سن بنم هرشیتم ایدک.
آه! شیمدی بن یالکزر، شیمدی بن بیکس،
شیمدی بن بوتون هویت مادیه و معنویه‌دن
تجرد ایتش برهیکل، برقدید کبی‌یم...

سندک ملکم، ملهم اشعار کتریم،
سندک بکا اک غملی زمانده ندیمه؛
«جان کیتسه‌ده تندن الم فرقتکزله»
«کیتمز بوغریبانه فغان جاندن امینم»

ماضی، بوتون عشق شبانک سینده
سکوتنده مختفی اولدیغی برعدم آباد استقبال،
هرثانیه بنی یاد ماضی ایل کریه‌ریزالم ایده‌جک
برظلمتکاه هیجی.. حیات، دوش اضطرارمه
یوکلتمش بر بارکران عظیم...

یاری کیجه! هر طرف قاراللق... اورته.
لقد بر سکونت عظیم وار. بووقنده هرکس
فراش استراحتده اویقو اویومقدم. بن
یاتسه‌مده استراحت ایده‌میه‌جکمی بیلیم.
فقط شو حیات اضطرار الودی - هیچ اولماز سه -
برثانیه‌جک اولسون اونوتقی بویوک بر سعادتدر.
شیمدیکل برنجی معکس آلامه بوراده خاتمه
ویریورم...

کره سونلی:

محمد حمیدی

تغدی نبات

نباتاتک تغدیی - تمثیل فلوروفیلی - تغدی جهندن
حیوانات ایل نباتات اراسنده کی فرق - نفس
نباتات حقنده کی صوک نظریه

ذی حیات اولان کافه موجودات ادامه
حیات ایچون تغدی به محتاجدرلر. بوزمریه
داخل اولان نباتاتک دخی تغدی ایتملری
طبیعیدر. نباتات؛ جذرلرنده (کوکلر)
موجود اولان اشعار محصه واسطه‌سیله طو -
براقدن اخذ اولنان مواد ایل تغدی ایدر.
مواد مذکوره صو و برطاقم املاح معدنیه‌دن
عبارتدر؛ بونلر نباتاتک تغدیسنه مساعد
برحاله دکلدر.

حیواناتک اخذ ایتدکلی ما کولات،
حیوانی بسلمک صالح برحاله کلک ایچون
هضمه محتاج اولدیغی کبی نباتاتک طو بر اقدن
الدقلری موادک دخی نباتی بسلمک مقتدر
برحاله کچمه‌سی لازمدر. جذور واسطه‌سیله
مض اولنان مواد (نسج صاعد) نامی تحتیده
اوله‌رق، حیواناتک دامارلرینه مشابه برطاقم

انایب دروننده اوراقه قدر صعود ایدر.
اوراقده موجود اولان فلوروفیل - ماده
خضرای نبات - ضیای شمسک تحت تأثیرنده
هواده بولنان حامض قاربونی جذب و تحلیل
ایدوب، قاربونی ضبط و مولدالمحوضه‌یی
طردایدر. ایشته بو حادیه «تمثیل فلوروفیل»
ویا فعل فلوروفیل تسمیه اولنور.

تمثیل فلوروفیل نتیجه‌سی اوله‌رق، هوانک
حامض قاربونندن تدارک ایدیلن بو قاربون
نسج صاعدک املاصیله بالکمیما، صورت
مختلفه‌ده امتزاج ایدرک نشاسته، شکر...
الح بر جوق مرکبات جدیده سایه‌سندده تغدی
ایل نشوونما بولور. اوراقده حاصل اولان
مواد مذکوره دیگر برطاقم انایب دروننده
نباتک سائر اقسامنه سوق اولنه‌رق توزیع
اولنور.

دیمک اولیورکه، نباتات خارجدن املاح
معدنیه اولوب بدنلرنده مواد عضویه به تحویل
ایل تغدی ایدرلر. حالبوکه حیوانات، خارجدن
هم مواد عضویه و هم مواد معدنیه اله‌رق
وجودلرینی برطاقم استحالاته معروض قیلد -
قدن صوکره تغدی ایدیورلر. ایشته نباتات
ایل حیواناتک تغدی نقطه نظرندن باشلوجه
فرقلری بوندن عبارتدر.

کله‌لم نباتاتک تنفسنه:

نباتاتک تنفسلری، اوراقک وجهه
سفلیسندده - ارضه متوجه اولان یوز - واقع
اولور. مقدا بتون نباتیون؛ نباتاتک،
کوندوز زمانلرنده تنفس واسطه‌سیله حامض
قاربون اخذ و مولدالمحوضه نشر ایتدکلی،
کیجه‌لین ایسه بالعکس مولدالمحوضه الوب
قاربون ویردکلی قبول ایتشلردی. یعنی
نباتاتک تنفسنی لیل و نهاری اولمق اوزره
تفریق ایتشلردی. حالبوکه بو نظریه صوکره‌دن
صورت قطعیه جرح ایدلدی. فقط اعدادی
مکتبلر منک همان جمله‌سندده آلان اولکی نظریه
تدریس ایدلمکده اولدیغی کورولیور.

نباتات - ایستر کیجه اولسون ایستر
کوندوز - صورت دائمده حیوانات مثلاًو
تنفس ایدرلر. بو نظریه یکنظرده عقله
مخالف کورولیور. حیوانات و نباتاتک تنفسندن
بوقدر زماندنبری حاصل اولان حامض قاربون
نه اولیور؛ هواده حامض قاربون نیچون
زیاده‌لشمیور؟

هواده، کرک تنفس نبات و حیواناتدن
و کرک بالجمله احتراقندن حاصل اولان حامض
قاربون برقاج سبب تحتیده اشان ایدیور؛
ایشته بو اشاء سایه‌سندده هوانک ترکیبی
موازننده بولنیور.